

Rättsfallssamlingen

Mål C-348/15

**Stadt Wiener Neustadt
mot
Niederösterreichische Landesregierung**

(begäran om förhandsavgörande från Verwaltungsgerichtshof)

”Begäran om förhandsavgörande – Bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt – Direktiv 85/337/EEG – Direktiv 2011/92/EU – Tillämpningsområde – Begreppet ’särskild nationell lagstiftning’ – Utebliven miljökonsekvensbedömning – Slutgiltigt tillstånd – Legalisering i efterhand avseende den omständigheten att någon miljökonsekvensbedömning inte gjorts – Samarbetsprincipen – Artikel 4 FEU”

Sammanfattning – Domstolens dom (första avdelningen) av den 17 november 2016

1. *Miljö – Miljökonsekvensbedömning av vissa projekt – Direktiv 85/337 – Tillämpningsområde – Projekt som antagits genom nationell lagstiftning – Omfattas inte – Villkor – Den nationella domstolens bedömning*

(Rådets direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, artiklarna 1.2 och 5)

2. *Miljö – Miljökonsekvensbedömning av vissa projekt – Direktiv 85/337 – Nationell lagstiftning som likställer rättsverkningarna av tillstånd som meddelats i efterhand med rättsverkningarna för bygglov som meddelats innan arbetena genomförts – Otillåtet*

(Rådets direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, artikel 2.1)

3. *Unionsrätt – Direkt effekt – Nationella processregler – Villkor för tillämpning – Iakttagande av likvärdighetsprincipen och effektivitetsprincipen – Avsaknad i unionsrätten av regler avseende tidsfrister för att väcka talan mot beslut som meddelats i strid med skyldigheten att genomföra en föregående miljökonsekvensbedömning – Fastställande av den berörda medlemsstaten av en skälig tidsfrist för väckande av talan – Tillåtet*

(Rådets direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, artikel 2.1)

4. *Miljö – Miljökonsekvensbedömning av vissa projekt – Direktiv 85/337 – Tillämpningsområde – Projekt som antagits på grundval av ett beslut som meddelats i strid med skyldigheten att genomföra en miljökonsekvensbedömning avseende projektet, men som likväl anses förenligt med nationell rätt – Omfattas – Nationell lagstiftning som föreskriver att beslut om tillstånd legaliseras i efterhand – Otillåtet*

(Rådets direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, artikel 1.5)

5. *Miljö – Miljökonsekvensbedömning av vissa projekt – Direktiv 85/337 – De behöriga myndigheterna är skyldiga att göra en bedömning innan tillstånd meddelas – Utebliven bedömning – Myndigheternas skyldighet att avhjälpa detta – Räckvidd – Nationell lagstiftning som utgör hinder mot att skadeståndstalan väcks trots att den tidsfrist som föreskrivs i nationell rätt inte har löpt ut – Otillåtet*

(Artikel 4.3 FEU; rådets direktiv 85/337, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, artikel 2.1)

1. Artikel 1.5 i direktiv 85/337 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, uppställer två villkor för att ett projekt ska undantas från direktivets tillämpningsområde. För det första måste projektet i detalj antas genom särskild lagstiftning. För det andra måste syftena med direktivet, däribland att tillhandahålla uppgifter, uppnås genom lagstiftningsförfarandet.

Det första villkoret innebär att lagstiftningen måste uppfylla samma krav som ett tillstånd enligt artikel 1.2 i direktiv 85/337. Lagstiftningen måste bland annat ge exploitören rätt att genomföra projektet och innebära att lagstiftaren när lagstiftningen antas, i likhet med vad som är fallet med ett tillstånd, har beaktat samtliga uppgifter som är relevanta vad avser bedömningen av projektets inverkan på miljön. Lagstiftningen ska således ange att syftena med direktiv 85/337 har uppnåtts beträffande det aktuella projektet. Så är inte fallet då lagstiftningen inte innehåller de uppgifter som är nödvändiga för att bedöma projektets inverkan på miljön.

Det andra villkoret innebär att syftena med direktiv 85/337 måste uppnås genom lagstiftningsförfarandet. Härav följer att lagstiftaren ska ha tillgång till tillräckliga uppgifter då projektet antas. I detta avseende ska de uppgifter som exploitören ska tillhandahålla åtminstone innefatta en beskrivning av projektet med uppgifter om lokalisering, utformning och omfattning, en beskrivning av planerade åtgärder för att undvika, minska och om möjligt avhjälpa betydande skadliga verkningar samt de data som krävs för att påvisa och bedöma den huvudsakliga inverkan på miljön som projektet kan antas medföra.

Det ankommer på den nationella domstolen att avgöra huruvida dessa villkor är uppfyllda, med beaktande av såväl innehållet i den antagna lagstiftningen som hela det lagstiftningsförfarande som lett fram till antagandet, särskilt förarbeten och parlamentsdebatter.

(se punkterna 26–31)

2. Se domen.

(se punkterna 36 och 37)

3. Se domen.

(se punkterna 40–42)

4. Artikel 1.5 i direktiv 85/337 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, ska tolkas så, att ett projekt som omfattas av en sådan lagbestämmelse som föreskriver att projekt som blivit föremål för ett beslut som antagits i strid med skyldigheten att genomföra en miljökonsekvensbedömning, beträffande vilket beslut talfristen har löpt ut, ska anses ha lagenligen beviljats tillstånd, inte undantas från tillämpningsområdet för nämnda direktiv. Unionsrätten utgör hinder mot en sådan lagbestämmelse såvitt bestämmelsen föreskriver att en föregående miljökonsekvensbedömning ska anses ha genomförts för ett sådant projekt.

En nationell bestämmelse som leder till att projekt vars tillstånd inte längre går att överklaga direkt, på grund av att den talffrist som fastställs i nationell rätt har löpt ut, helt enkelt anses ha lagenligen beviljats tillstånd med avseende på skyldigheten att genomföra en miljökonsekvensbedömning, är nämligen inte förenlig med direktivet. I detta hänseende utgör direktiv 85/337 redan i sig hinder mot en sådan bestämmelse, eftersom bestämmelsens rättsverkningar innebär att behöriga myndigheter inte måste beakta att ett projekt, i den mening som avses i direktivet, har genomförts utan att dess inverkan på miljön har blivit föremål för en bedömning och ej heller säkerställa att en sådan bedömning genomförs, då arbeten eller fysiska ingrepp som är hänförliga till projektet kräver senare tillstånd.

(se punkterna 43, 44 och 49 samt domslutet)

5. Medlemsstaterna är skyldiga att ersätta all den skada som orsakats av underlåtenheten att göra en miljökonsekvensbedömning. Behöriga nationella myndigheter är i detta avseende skyldiga att vidta alla allmänna eller särskilda åtgärder för att avhjälpa en sådan underlåtenhet.

Även om förutsättningarna för en sådan skadeståndstalan – i synnerhet vad gäller frågan huruvida varje rättsstridighet ska anses vara skadeståndsgrundande samt fastställandet av ett kausalsamband – i avsaknad av unionsbestämmelser omfattas av nationell rätt, och även om en sådan talan kan begränsas av en viss talffrist, förutsatt att likvärdighets- och effektivitetsprinciperna iakttas, kvarstår icke desto mindre faktum att en sådan talan enligt effektivitetsprincipen måste kunna föras på rimliga villkor. Om en nationell bestämmelse, med anledning av att en viss frist löpt ut, förhindrar en skadeståndstalan som väckts på den grunden att skyldigheten att genomföra en miljökonsekvensbedömning enligt artikel 2.1 i direktiv 85/337 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt, i dess lydelse enligt direktiv 97/11, har åsidosatts, trots att den frist som uppställs i nationell rätt för att väcka en sådan skadeståndstalan ännu inte har löpt ut, så ska denna bestämmelse således av samma anledning anses vara oförenlig med unionsrätten.

(se punkterna 45–48)